

Határozatok Tára

A BÍRÓSÁG ÍTÉLETE (negyedik tanács)

2013. szeptember 26. *

„A szabadságon, a biztonságon és a jog érvényesülésén alapuló térség — Polgári ügyekben folytatott igazságügyi együttműködés — 44/2001/EK rendelet — A 34. cikk 3. és 4. pontja — Másik tagállamban hozott határozat elismerése — Olyan helyzet, amikor e határozat összeegyeztethetetlen az ugyanazon tagállamban ugyanazon felek között ugyanazon tárgyban ugyanazon jogalapon lefolytatott eljárásban hozott korábbi határozattal”

A C-157/12. sz. ügyben,

az EUMSZ 267. cikk alapján benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem tárgyában, amelyet a Bundesgerichtshof (Németország) a Bírósághoz 2012. március 30-án érkezett, 2012. március 8-i határozatával terjesztett elő az előtte

a **Salzgitter Mannesmann Handel GmbH**

és

az **SC Laminorul SA**

között folyamatban lévő eljárásban,

A BÍRÓSÁG (negyedik tanács),

tagjai: L. Bay Larsen tanácselnök, J. Malenovský, U. Löhmus, M. Safjan (előadó) és A. Prechal bírák,
főtanácsnok: N. Wahl,

hivatalvezető: A. Impellizzeri tanácsos,

tekintettel az írásbeli szakaszra és a 2013. március 14-i tárgyalásra,

figyelembe véve a következők által előterjesztett észrevételeket:

- a Salzgitter Mannesmann Handel GmbH képviseletében C. von Carlowitz, O. Kranz, C. Müller és T. Rossbach Rechtsanwälte,
- a német kormány képviseletében J. Möller, T. Henze és J. Kemper, meghatalmazotti minőségben,
- a spanyol kormány képviseletében S. Centeno Huerta, meghatalmazotti minőségben,
- az olasz kormány képviseletében G. Palmieri, meghatalmazotti minőségben, segítője: S. Varone avvocato dello stato,

* Az eljárás nyelve: német.

- a román kormány képviselőjében R. Giurescu és A. Voicu, meghatalmazotti minőségben,
- az Európai Bizottság képviselőjében W. Bogensberger és A.-M. Rouchaud-Joët, meghatalmazotti minőségben,

a főtanácsnok indítványának a 2013. május 16-i tárgyaláson történt meghallgatását követően,

meghozta a következő

Ítéletet

- 1 Az előzetes döntéshozatal iránti kérelem a polgári és kereskedelmi ügyekben a joghatóságról, valamint a határozatok elismeréséről és végrehajtásáról szóló, 2000. december 22-i 44/2001/EK tanácsi rendelet (HL 2001. L 12., 1. o.; magyar nyelvű különkiadás 19. fejezet, 4. kötet, 42. o., helyesbítve: HL L 242., 2006.9.5., 6. o. és HL L 124., 2011.5.13., 47. o.) 34. cikke 4. pontjának értelmezésére vonatkozik.
- 2 E kérelmet a Salzgitter Mannesmann Handel GmbH (a továbbiakban: Salzgitter) és az SC Laminorul SA (a továbbiakban: Laminorul) között folyamatban lévő eljárás keretében terjesztették elő, amely eljárás tárgya a Salzgittert a Laminorul részére 188 330 euró megfizetésére kötelező román bírósági határozat németországi végrehajthatóságának megállapítása iránti kérelem.

Jogi háttér

A 44/2001 rendelet

- 3 A 44/2001 rendelet (2) és (15)–(17) preambulumbekkezdése a következőképpen rendelkezik:
 - „(2) A joghatóságra és a határozatok elismerésére vonatkozó nemzeti jogszabályok között fennálló egyes különbségek akadályozzák a belső piac megfelelő működését. A polgári és kereskedelmi ügyekben az e rendelet hatálya alá tartozó tagállamok határozatainak gyors és egyszerű elismerése és végrehajtása céljából elengedhetetlenül szükségesek a joghatósági összeütközésre vonatkozó szabályok egységesítésére és az alaki követelmények egyszerűsítésére irányuló rendelkezések.
- [...]
- (15) A harmonikus jogalkalmazás érdekében a párhuzamos eljárások lehetőségét el kell kerülni [helyesen: minimálisra kell csökkenteni], és biztosítani kell, hogy ne hozzanak egymással összeegyeztethetetlen határozatot két tagállamban. Világosan és hatékonyan kell szabályozni a perfüggősség és az összefüggő eljárások megoldását [...].
- (16) Az igazságszolgáltatás iránt [az Európai Unióban] táplált kölcsönös bizalom azt indokolja, hogy a tagállamokban hozott határozatokat – a vitás eseteket kivéve – automatikusan, bármilyen külön eljárás nélkül elismerjék.
- (17) Ugyancsak a kölcsönös bizalom elve alapján az egyik tagállamban hozott határozat más tagállamban történő végrehajtására szolgáló eljárásnak hatékonynak és gyorsnak kell lennie. E célból a határozat végrehajthatóságát megállapító nyilatkozatot a rendelkezésre bocsátott iratok tisztán formai ellenőrzését követően gyakorlatilag automatikusan ki kell bocsátani anélkül, hogy a bíróság lehetőséget kapna arra, hogy hivatalból a végrehajtást e rendelet alapján kizáró okra hivatkozzon.”

4 Az említett rendelet 32. cikke a következőképpen rendelkezik:

„E rendelet alkalmazásában a »határozat« valamely tagállam bírósága által hozott bármely határozat, elnevezésére való tekintet nélkül [...]”

5 E rendelet 33. cikkének (1) bekezdése értelmében:

„Valamely tagállamban hozott határozatot más tagállamban külön eljárás nélkül elismerik.”

6 Az említett rendelet 34. cikkének 3 és 4. pontja a következőképpen rendelkezik:

„A határozat nem ismerhető el, amennyiben:

[...]

3. összeegyeztethetetlen az azonos felek közötti jogvitában abban a tagállamban hozott határozattal, amelyben az elismerést kéri;

4. összeegyeztethetetlen más tagállamban vagy harmadik államban, azonos jogalaphól származó, azonos felek közötti eljárásban hozott korábbi határozattal, feltéve, hogy a korábbi határozat a címzett tagállamban az elismerés feltételeinek megfelel.”

7 Az 44/2001 rendelet 38. cikkének (1) bekezdése szerint:

„Valamely tagállamban hozott és ebben az államban végrehajtható határozatot más tagállamban akkor hajtanak végre, ha azt bármely érdekelt fél kérelmére ott végrehajthatónak nyilvánították.”

8 A rendelet 41. cikke a következőképpen rendelkezik:

„A határozatot az [...] alaki követelmények teljesítését követően, a 34. és 35. cikk szerinti felülvizsgálat nélkül nyomban végrehajthatónak kell nyilvánítani. Az a fél, aki ellen a végrehajtást kérték, az eljárásnak ebben a szakaszában a kérelemre észrevételt nem tehet.

9 A rendelet 43. cikke értelmében:

„(1) A végrehajthatóság megállapítására irányuló kérelem tárgyában hozott határozat ellen bármely fél jogorvoslatot nyújthat be.

[...]

(3) A jogorvoslatot a kontradiktórius eljárásra vonatkozó szabályoknak megfelelően kell kezelni.

[...]”

10 Az említett rendelet 45. cikke a következőképpen rendelkezik:

„(1) Az a bíróság, amelynél a 43. vagy 44. cikk alapján jogorvoslatot nyújtottak be, kizárólag a 34. és 35. cikkben meghatározott okok egyike alapján utasíthatja el vagy vonhatja vissza a végrehajthatóságot megállapító határozatot.[...]”

(2) A külföldi határozat érdemben semmilyen körülmények között sem vizsgálható felül.”

- 11 Ugyanezen rendelet 46. cikkének (1) bekezdése a következőképpen rendelkezik:

„(1) Az a bíróság, amelynél a 43. vagy 44. cikk alapján jogorvoslatot nyújtják [helyesen: nyújtanak] be, annak a félnek a kérelmére, akivel szemben a végrehajtást kérik, felfüggesztheti az eljárást, ha a határozat ellen a származási tagállamban rendes jogorvoslatot nyújtanak be, illetve, ha az ilyen jogorvoslat benyújtására nyitva álló határidő még nem járt le; az utóbbi esetben a bíróság meghatározhatja a jogorvoslat benyújtására nyitva álló időtartamot.”

Az alapeljárás és az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdés

- 12 Az előzetes döntéshozatalra utaló határozatból kitűnik, hogy a Laminorul, amelynek székhelye Romániában található, acéltermékek értékesítéséért felmerült fizetés iránti keresetet indított a Tribunalul Brăila (brăilai elsőfokú bíróság, Románia) előtt a Salzgitter ellen, amely egy Németországban letelepedett társaság.
- 13 A Salzgitter azzal érvelt, hogy a keresetnek nem ellene kellett volna irányulnia, hanem a Laminorul tényleges szerződéses partnere, tehát a Salzgitter Mannesmann Stahlhandel GmbH (korábban Salzgitter Stahlhandel GmbH) ellen. Ezen indokból a Tribunalul Brăila jogerőre emelkedett 2008. január 31-i ítéletével elutasította a Laminorul keresetét (a továbbiakban: első ítélet).
- 14 Röviddel ezt követően a Laminorul ismét eljárást indított ugyanazon bíróság előtt a Salzgitter ellen ugyanazon ténybeli alapon. A tárgyalási határrapra szóló idézést azonban a Salzgitter korábbi jogi képviselőjének kézbesítették, akinek a meghatalmazása a Salzgitter állítása szerint az első ítélet alapjául szolgáló eljárásra korlátozódott. Tekintettel arra, hogy a Tribunalul Brăila 2008. március 6-i tárgyalásán senki nem jelent meg a Salzgitter képviseletében, e bíróság mulasztási ítéletet hozott, elrendelve, hogy a Salzgitter fizessen 188 330 eurót a Laminorul részére (a továbbiakban: második ítélet).
- 15 A Salzgitter fellebbezett a második ítélet ellen, és kérte annak hatályon kívül helyezését, azzal az indokkal, hogy idézése nem volt szabályszerű. A jogorvoslati kérelmet 2008. május 8-i határozattal elutasították, mert a Salzgitter elmulasztotta a szükséges illetékbélyegeket mellékelni.
- 16 A második ítéletet Németországban a Landgericht Düsseldorf (düsseldorfi területi bíróság, Németország) 2008. november 21-i végzése végrehajthatónak nyilvánította. A Salzgitter e végzéssel szemben fellebbezést nyújtott be az Oberlandesgericht Düsseldorfnál (düsseldorfi tartományi legfelsőbb bíróság, Németország).
- 17 A Salzgitter ezzel egyidejűleg egyrészt felülvizsgálati kérelmet terjesztett elő Romániában a második ítélettel szemben, és ismét a tárgyalási határrapra szóló idézés elmaradását kifogásolta. Ezt a kérelmet a 2009. február 19-i határozat elfogadhatatlannak nyilvánította.
- 18 A Salzgitter másrészt ismét fellebbezett az első ítéletnek az újabb ítéletet kizáró jogereje miatt. A Curtea de Apel Galați (galati fellebbviteli bíróság, Románia) ezt a kérelmet 2009. május 8-i határozatában azzal az indokkal utasította el, hogy elkésett, és ezt a határozatot az Înalta Curte de Casație și Justiție (legfelsőbb bíróság, Románia) 2009. november 13-i ítéletében hatályában tartotta.
- 19 Miután Romániában a jogorvoslati lehetőségek kimerültek, folytatódott a Németországban felfüggesztett végrehajthatóvá nyilvánítási eljárás. A Salzgitternek a Landgericht Düsseldorf végzése elleni fellebbezését az Oberlandesgericht Düsseldorf 2010. június 28-i határozata mint megalapozatlant elutasította. A társaság e határozattal szemben jogorvoslati kérelemmel élt a Bundesgerichtshofnál (szövetségi legfelsőbb bíróság, Németország).

- 20 E körülményekre tekintettel a Bundesgerichtshof úgy döntött, hogy felfüggeszti az eljárást, és a következő kérdést terjeszti előzetes döntéshozatal céljából a Bíróság elé:

„Az ugyanazon tagállamban (a származási államban) hozott összeegyeztethetetlen határozatok esetére is kiterjed-e a [44/2001 rendelet] 34. cikke 4. pontjának hatálya?”

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdésről

- 21 A kérdést előterjesztő bíróság azt kívánja megtudni kérdésével, hogy a 44/2001 rendelet 34. cikkének 4. pontját úgy kell-e értelmezni, hogy annak hatálya kiterjed az ugyanazon tagállam bíróságai által hozott összeegyeztethetetlen határozatokra is.
- 22 E kérdés megválaszolása céljából a 44/2001 rendelet 34. cikkének 4. pontját nemcsak e rendelkezés szövegének, hanem ez e rendelettel létrehozott rendszernek és az e rendelet által kitűzött céloknak a fényében is értelmezni kell (lásd a C-619/10. sz. Trade Agency ügyben 2012. szeptember 6-án hozott ítélet 27. pontját).
- 23 Ami az említett rendelet által felállított rendszert illeti, meg kell állapítani, hogy a végrehajtást kizáró okok jól körülhatárolt funkciót töltenek be az e rendelet által alkotott struktúrában, amely – amint azt a főtanácsnok az indítványa 35. pontjában megjegyezte – a joghatóság, valamint a határozatok elismerésének és végrehajtásának átfogó rendszerét hozza létre.
- 24 Mindenekelőtt a valamely másik tagállamban hozott határozatok végrehajtását a 44/2001 rendelet szerint kizáró okok értelmének és tartalmának értelmezése során figyelembe kell venni egyfelől az említett okok, másfelől az e rendelet által az összefüggő eljárásokra előírt szabályok között fennálló kapcsolatot, amely szabályok célja az említett rendelet (15) preambulumbekzdése szerint a párhuzamos eljárások lehetőségének minimálisra csökkentése, valamint annak biztosítása, hogy ne hozzanak egymással összeegyeztethetetlen határozatot két tagállamban.
- 25 Továbbá a 44/2001 rendelet (17) preambulumbekzdéséből következően valamely másik tagállamban hozott határozatnak a végrehajtás helye szerinti tagállamban történő végrehajtására irányuló eljárásnak csupán az ez utóbbi tagállamban történő végrehajthatóság megállapításához szükséges iratok tisztán formai ellenőrzéséből kell állnia.
- 26 A 44/2001 rendelet 38. cikkének (1) bekezdésében szereplő kérelem benyújtását követően – amint az ugyanezen rendelet 41. cikkéből is kitűnik – a végrehajtás helye szerinti tagállam hatóságai az említett határozat végrehajthatóságát megállapító határozat kibocsátása céljából az eljárás első szakaszában csak ezen alaki követelmények betartását vizsgálhatják (lásd a fent hivatkozott Trade Agency ügyben hozott ítélet 29. pontját).
- 27 A 44/2001 rendelet 43. cikkének megfelelően a végrehajtás helye szerinti tagállamtól eltérő másik tagállamban hozott határozatnak a végrehajthatóságát megállapító határozat az eljárás második szakaszában jogorvoslattal megtámadható. A 44/2001 rendelet 34. és 35. cikke tartalmazza azon megtámadási okok kifejezett felsorolását, amelyekre hivatkozni lehet, és ezekre ugyanezen rendelet 45. cikke is utal (lásd ebben az értelemben a fent hivatkozott Trade Agency ügyben hozott ítélet 31. pontját).
- 28 E lista kimerítő jellegű, és elemeit szigorúan kell értelmezni, mivel azok akadályt képeznek a 44/2001 rendelet egyik alapvető célkitűzésének megvalósítása előtt, amely az egyszerű és gyors végrehajtási eljárás előírásával a lehető legnagyobb mértékben meg kívánja könnyíteni az ítéletek szabad mozgását (lásd ebben az értelemben a C-420/07. sz. Apostolides-ügyben 2009. április 28-án hozott ítélet

[EBHT 2009., I-3571. o.] 55. pontját és az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlatot, valamint a C-139/10. sz. Prism Investments ügyben 2011. október 13-án hozott ítélet [EBHT 2011., I-9511. o.] 33. pontját).

- 29 Konkrétabban a két határozat összeegyeztethetetlen jellegén alapuló végrehajtást kizáró okot illetően a 44/2001 rendelet 32. cikke szerinti értelemben vett „határozat” fogalmának fényében értelmezve a rendelet 34. cikke 4. pontjának szövegét, kitűnik – amint azt a főtanácsnok az indítványának 42. pontjában megjegyezte –, hogy az említett 34. cikk 4. pontját úgy kell érteni, hogy „a [valamely tagállam bírósága által hozott bármely] határozat nem ismerhető el, amennyiben [...] összeegyeztethetetlen más tagállamban vagy harmadik államban hozott korábbi határozattal”.
- 30 Ekképpen a 34. cikk 4. pontja úgy tűnik, hogy olyan helyzetekre vonatkozik, amikor az összeegyeztethetetlen határozatok két különböző államból származnak.
- 31 Ezt az értelmezést támasztja alá a másik tagállamból származó határozatok elismerésének és végrehajtásának a 44/2001 rendelet által létrehozott rendszerét ihlető kölcsönös bizalom elve.
- 32 Ugyanis – amint az e rendelet (16) és (17) preambulumbekzdéséből kitűnik – a rendeletben meghatározott elismerési és végrehajtási szabályok az igazságszolgáltatás iránt az Európai Unióban táplált kölcsönös bizalmon alapulnak, amely nemcsak azt követeli meg, hogy az egyik tagállamban hozott bírósági határozatokat egy másik tagállamban automatikusan elismerjék, hanem azt is, hogy az e határozatok ezen másik tagállambeli végrehajthatóságának megállapítására irányuló eljárás hatékony és gyors legyen (lásd a fent hivatkozott Trade Agency ügyben hozott ítélet 40. pontját).
- 33 E bizalmon alapuló rendszer megfelelő működése magában foglalja azt, hogy a származási tagállam bíróságai e tagállam jogrendszere által kialakított jogorvoslatok révén továbbra is hatáskörrel rendelkeznek a végrehajtandó határozat szabályszerűségének vizsgálatára, főszabály szerint a végrehajtás helye szerinti tagállam bíróságai kizárásával, és azt is magában foglalja, hogy az említett határozat szabályszerűsége felülvizsgálatának végleges eredményét nem lehet kétségbe vonni.
- 34 Ebben az összefüggésben írja elő a 44/2001 rendelet 46. cikkének (1) bekezdése az eljárás felfüggesztésének lehetőségét olyan esetben, ha a külföldi határozat ellen a származási tagállamban rendes jogorvoslatot nyújtanak, vagy nyújthatnának be.
- 35 Ugyanis az érintett jogalanyak kell élnie az eljárás helye szerinti tagállam jogában meghatározott jogorvoslati lehetőségekkel, amit egyébként az alapeljárásban a Salzgitter meg is kísérelt. Viszont a jogalany az említett jogorvoslatok kimenetelének kétségbevonása érdekében nem hivatkozhat a másik tagállamban hozott határozatok végrehajtását kizáró okokra.
- 36 Márpedig a rendelet 34. cikke 4. pontjának olyan értelmezése, amely szerint ez a rendelkezés az ugyanazon tagállamból származó határozatok közötti összeütközést is szabályozza, összeegyeztethetetlen a jelen ítélet 31. pontjában említett kölcsönös bizalom elvével. Az ilyen értelmezés ugyanis lehetővé tenné a végrehajtás helye szerinti tagállam bíróságai számára, hogy a saját értékelésükkel helyettesítsék a származási tagállam bíróságainak értékelését.
- 37 Amennyiben ugyanis a származási tagállamban az eljárás kimenetele folytán hozott határozat jogerőssé válását követően e határozat végrehajtását abból az okból tagadják meg, hogy az összeegyeztethetetlen egy ugyanazon tagállamból származó másik határozattal, az olyan, mintha érdemben felülvizsgálnák azt a határozatot, amelynek a végrehajtását kérik, amit viszont kifejezetten kizár a 44/2001 rendelet 45. cikkének (2) bekezdése.

- 38 Az érdemi felülvizsgálat ilyen módon való megengedése *de facto* további jogorvoslati lehetőséget jelentene a származási tagállamban jogerőssé vált határozat ellen. E tekintetben – amint azt a főtanácsnok helyesen jegyezte meg az indítványának 31. pontjában – nem kétséges, hogy a 44/2001 rendeletben található végrehajtást kizáró okoknak nem céljuk további jogorvoslatok biztosítása a jogerős nemzeti határozatok ellen.
- 39 Végül meg kell jegyezni, hogy mivel a végrehajtást kizáró okok listája kimerítő jellegű, amint az a jelen ítélet 28. pontjában hivatkozott ítélkezési gyakorlatból kitűnik, a szóban forgó okokat szigorúan kell értelmezni, és – ellentétben azzal, amit a Salzgitter és a német kormány állít –, nem képezhetik analógia útján történő értelmezés tárgyát, amely alapján az ugyanazon tagállamból származó határozatokra is vonatkoznának.
- 40 A fenti megfontolások összességét figyelembe véve úgy kell válaszolni az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdésre, hogy a 44/2001 rendelet 34. cikkének 4. pontját úgy kell értelmezni, hogy annak hatálya nem terjed ki az ugyanazon tagállam bíróságai által hozott összeegyeztethetetlen határozatokra.

A költségekről

- 41 Mivel ez az eljárás az alapeljárásban részt vevő felek számára a kérdést előterjesztő bíróság előtt folyamatban lévő eljárás egy szakaszát képezi, ez a bíróság dönt a költségekről. Az észrevételeknek a Bíróság elé terjesztésével kapcsolatban felmerült költségek, az említett felek költségeinek kivételével, nem téríthetők meg.

A fenti indokok alapján a Bíróság (negyedik tanács) a következőképpen határozott:

A polgári és kereskedelmi ügyekben a joghatóságról, valamint a határozatok elismeréséről és végrehajtásáról szóló, 2000. december 22-i 44/2001/EK tanácsi rendelet 34. cikkének 4. pontját úgy kell értelmezni, hogy annak hatálya nem terjed ki az ugyanazon tagállam bíróságai által hozott összeegyeztethetetlen határozatokra.

Aláírások